

ورود به دنیای شاخص‌های جهانی ارزیابی و رتبه‌بندی کسب و کار

باید توجه داشت که تغییر ساختار شاخص‌های بین‌المللی، تأثیر مستقیمی در رتبه‌بندی کشورها و الزامات سیاستگذاری داخلی آنها خواهد داشت؛ چنانچه شاخص Business Ready به عنوان یک ابزار ارزیابی قوانین و مقررات تجاری، به دولت‌ها کمک می‌کند تا با روش‌های بهتر و براساس استانداردهای جدیدتر، بهبودهای لازم را در فرایندهای تجاری خود اعمال کنند و کسب و کارها را توانمندتر و رقابت‌پذیرتر سازند.

به گزارش سایت خبری پرسون، جواد حسین‌زاده معاون بهبود فضای کسب و کار مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی در یادداشتی نوشت: یکی از وظایف اصلی بانک جهانی، ارزیابی و رتبه‌بندی کسب و کارها در قالب شاخص‌های مختلف است و به وسیله آن تلاش می‌کند تا عوامل مختلفی را که بر رونق و رقابت‌پذیری کسب و کارها تأثیر می‌گذارند، ارزیابی کند و راهکارهای بهبود را به دولت‌ها و سازمان‌ها پیشنهاد دهد.

این شاخص‌ها به دولت‌ها کمک می‌کند تا فرایندهای تجاری خود را ارتقا دهند و مقررات و دستورالعمل‌های موجود در زمینه‌های مختلف کسب و کار را مانند مجوزها، رفتار با سرمایه‌گذاران، حمایت از قراردادهای و تنظیمات مالی و... ساده‌تر و شفاف‌تر کنند. این تغییرات نه تنها به کسب و کارها فرصت رشد و رقابت‌پذیری می‌دهد، بلکه به سهولت و طراحی سیستم‌های تجاری کشورها نیز کمک می‌کند.

شاخص Doing Business که از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۹ میلادی توسط بانک جهانی تولید و منتشر می‌شد، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی و رتبه‌بندی کسب و کار در سطح جهان بود و تأثیر فراوانی در سیاستگذاری‌ها و تصمیمات کسب و کاری در سراسر جهان داشت. این شاخص به منظور اندازه‌گیری سطح آمادگی و سهولت انجام کارهای تجاری در انواع صنایع و کشورها طراحی شده بود و میزان تناسب قوانین و مقررات تجاری با عملکرد کسب و کارها را بررسی و رتبه‌بندی می‌کرد. با توجه به اهمیت زیاد شاخص Doing Business در سال‌های گذشته، بسیاری از کشورها سعی کردند با تلاش برای بهبود نمرات خود در این شاخص، جذابیت و رقابت‌پذیری بیشتری را برای سرمایه‌گذاران خارجی ایجاد کنند و جریان سرمایه را در کشور خود جلب کنند، اما برخی از انتقادات مطرح‌شده درباره این روش، بانک جهانی را به متوقف کردن تولید و انتشار آن مجبور کرد.

بر این اساس، بانک جهانی در سال ۲۰۲۰ میلادی، با هدف جهت‌دادن به فرایندهای تجاری بهبودیافته، ایجاد شفافیت بیشتر در معاملات تجاری، سازگاری بیشتر با استانداردهای جدید حاکم بر تجارت جهانی و ارتقای سطح آمادگی کسب و کارها تصمیم گرفت تولید و انتشار مستقیم این شاخص را متوقف و در عوض، شاخص Business Ready را معرفی کند. از نظر بانک جهانی این تغییر، باعث بهبود دسترسی کسب و کارها به فرایندهای مربوط به ثبت شرکت، پرداخت مالیات، تأسیس بنگاه و اداره کار و... می‌شود. شاخص Business Ready همچنین به گسترش دسترسی به آمار و اطلاعات، کاهش هزینه‌های کسب و کار و افزایش شفافیت در فعالیتهای تجاری کمک خواهد کرد.

باید توجه داشت که تغییر ساختار شاخص‌های بین‌المللی، تأثیر مستقیمی در رتبه‌بندی کشورها و الزامات سیاستگذاری داخلی آنها خواهد داشت؛ چنانچه شاخص Business Ready به عنوان یک ابزار ارزیابی قوانین و مقررات تجاری، به دولت‌ها کمک می‌کند تا با روش‌های بهتر و براساس استانداردهای جدیدتر، بهبودهای لازم را در فرایندهای تجاری خود اعمال کنند و کسب و کارها را توانمندتر و رقابت‌پذیرتر سازند. نظر به تحولات ساختاری گسترده روی داده در حوزه توسعه و بهبود کسب و کارهای داخلی ایران در سال‌های اخیر، لازم است با رصد دقیق تحولات بین‌المللی، زمینه‌های عضویت و بهره‌گیری از ظرفیتهای بین‌المللی در این حوزه نیز برای کشور بررسی شود. بر این اساس، در یادداشت آینده، ضمن بررسی وضعیت شاخص‌های موجود کسب و کار در ایران، به بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌روی ایران برای بهره‌گیری از شاخص‌های ارائه شده از سوی نهادهای بین‌المللی پرداخته خواهد شد.